

15 lat działania Koła Zakładowego SITK RP przy Instytucie Kolejnictwa

Paweł GRADOWSKI¹, Krzysztof ORTEL²

Streszczenie

W imieniu Zarządu Koła Zakładowego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej, działającego przy Instytucie Kolejnictwa, przekazano artykuł dotyczący działalności Koła. Opisano w nim jego historię oraz plany na najbliższą kadencję.

Słowa kluczowe: SITK, koło zakładowe, jubileusz

1. Wprowadzenie

Pod koniec 1945 roku zawiązała się grupa inicjatywna w składzie: Zygmunt Balicki, Waław Gordziałowski, Tadeusz Grochowski, Jan Kubalski, Zbigniew Modliński, Jan Różycki, Józef Skrzekot, Robert Szajer, Piotr Trzaskała, Józef Zgierski. Grupa była prekursorem podjęcia pierwszych kroków organizacyjnych zmierzających do powołania stowarzyszenia, której celem było zjednoczenie inżynierów i techników komunikacji oraz innych osób ze stażem pracy i doświadczeniem zawodowym w dziedzinie komunikacji lub w dziedzinach pokrewnych. Działania te doprowadziły w 1946 roku do powołania Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji, które do dziś funkcjonuje pod nazwą Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej (SITK RP lub SITK) wykorzystując w swojej działalności własną nazwę oraz własne logo (rys. 1).

Rys. 1. Logo oraz pełna nazwa stowarzyszenia SITK RP; www.sitkrp.org.pl [1]

Z chwilą powołania, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej, nawiązywało do międzywojennych tradycji organizacji technicznych: Związku Polskich Inżynierów Kolejowych (funkcjonującego

w latach 1919–1939) [2], Zrzeszenia Pracowników Administracji Technicznej PKP (1927–1939) [3], Zrzeszenia Techników Kolejowych RP (1925/1926–1939), Związku Inżynierów Drogowych RP (1921–1939), Stowarzyszenia Członków Polskich Kongresów Drogowych (1925–1939, 1945–... [4] oraz Ligi Drogowej (1933–1939) [5].

Pomysłodawcy utworzenia Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej mieli następujące cele:

- rozwijanie techniki w dziedzinie inżynierii lądowej, komunikacji i transportu,
- reprezentowanie kadr inżynieryjno-technicznych wobec władz państwowych i związkowych,
- podwyższanie kwalifikacji zawodowych tych kadr,
- ochronę zawodu,
- organizowanie samopomocy koleżeńskiej.

W wyniku wprowadzanych zmian w krajowych aktach prawnych, wymuszono dostosowanie statutu Stowarzyszenia do obowiązujących norm. Obecnie SITK jest organizacją naukowo-techniczną o celach niekomercyjnych, działającą na rzecz transportu, a przede wszystkim dla swoich członków.

Od początku istnienia Stowarzyszenie należy do Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT [6]. W strukturach Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej znajduje się 28 oddziałów jednostek terenowych SITK, zrzeszających kilka tysięcy osób. Zarząd krajowy, jak i zarządy oddziałów mają uprawnienia do powoływania sekcji (komitetów) krajowych i oddziałowych stanowiących zespoły doradcze dla władz zarządów.

¹ Mgr inż.; Instytut Kolejnictwa; Zakład Sterowania ruchem i Teleinformatyki, e-mail: pgradowski@ikolej.pl.

² Mgr inż.; Instytut Kolejnictwa; Zakład Sterowania ruchem i Teleinformatyki, e-mail: kortel@ikolej.pl.

Przez lata istnienia Centralnego Ośrodka Badań i Rozwoju Techniki Kolejnictwa (COBiRTK), a następnie w Centrum Naukowo-Technicznym Kolejnictwa (CNTK), liczne grono pracowników, liczące przeszło 100 osób, należało do Stowarzyszenia działającego w firmie jako Koło Zakładowe SITK.

W latach 90. XX wieku, Koło reprezentowała kadra zarządzająca CNTK i emeryci. Koło było reprezentowane także przez inne branże związane z transportem kolejowym, jak np. branże: sterowanie ruchem kolejowym, drogową, ruchu oraz taboru, a także przeciwpożarowa i telekomunikacji, reprezentowane m.in. przez: Jana Andrulonisa, prof. Henryka Bałucha, Andrzeja Białonia, prof. Janusza Dyducha, prof. Bronisława Gajdę, Bogdana Godziejewskiego, Andrzeja Kamińskiego, prof. Jerzego Leszczyńskiego, Andrzeja Maciejewskiego, Andrzeja Oczykowskiego, Witolda Olpińskiego, Mirosława Procnera, Leona Skoczyńskiego, Janusza Tomczyńskiego, Ignacego Wiatera, Tadeusza Wolframa i Radosława Żołnierzaka oraz innych. Na rysunku 2 zamieszczono historyczną legitymację jednego z członków SITK.

Rys. 2. Legitymacja członkowska SITK [materiały prywatne]

W czasie zmian restrukturyzacyjnych i komercjalizacyjnych przedsiębiorstwa państwowego Polskie Koleje Państwowe PKP, działanie Koła SITK w nowo tworzonej samodzielnej państwowej jednostce badawczo-rozwojowej zawieszono.

2. Koło Zakładowe SITK przy Instytucie Kolejnictwa

W dniu 10 stycznia 2007 roku, w siedzibie Centrum Naukowo-Technicznym Kolejnictwa odbyło się spotkanie, w którym oprócz pracowników uczestniczyli również: Dyrektor CNTK Andrzej Żurkowski i Andrzej Massel. Na spotkaniu obecny był również Członek Zarządu Krajowego SITK RP, były Dyrektor CNTK, Radosław Żołnierzak. Głównym celem spotkania była reaktywacja od 1 stycznia 2007 roku działalności Koła SITK przy CNTK po latach

zawieszenia. W dniu reaktywacji, do Koła należało 15 osób i z tego grona powołano nowy Zarząd Koła SITK działającego wcześniej przy Centrum Naukowo-Technicznym Kolejnictwa, a od 20.05.2010 r. przy Instytucie Kolejnictwa. Funkcję przewodniczącego Koła na lata 2007–2010 przejął Krzysztof Matuszewski.

W następnej kadencji, na lata 2010–2014, przewodniczącym Koła został Andrzej Toruń, który swoim zaangażowaniem wspomagał pracę kolegi Krzysztofa Matuszewskiego. Od 2014 roku na kolejne dwie kadencje, jak również na obecną kadencję w latach 2022–2026, funkcję Przewodniczącego Koła SITK RP przy IK powierzono Pawłowi Gradowskiemu.

Od chwili reaktywacji Koła Zakładowego przy IK, jego działalność była aktywnie wspierana przez prof. Henryka Bałucha, który przez wszystkie lata był Członkiem Honorowym Stowarzyszenia.

3. Działalność Koła Zakładowego SITK

Zgodnie z informacją przekazaną we wstępie, SITK jest organizacją naukowo-techniczną o niekomercyjnych celach, działającą na rzecz transportu. Do podstawowych zadań SITK należy przeprowadzanie szkoleń oraz seminariów z dziedziny budownictwa, transportu, bezpieczeństwa kolejowego, jak również sporządzanie ekspertyz ekonomicznych i technicznych.

Prace poszczególnych Klubów są koordynowane przez określone Sekcje SITK i nadzorowane przez oddziały terenowe SITK. Osoby należące do SITK, w wewnętrznych strukturach łączą swoją działalnością reprezentowane przez nich zagadnienia dotyczące komunikacji, tj.: kolejową, samochodową, lotniczą, komunikację miejską, drogowo-mostową lub bezpieczeństwa ruchu drogowego. Informacje o działalności Koła Zakładowego SITK przy Instytucie Kolejnictwa przekazywane są do Oddziału Warszawskiego SITK RP.

W statutowej działalności osób zaangażowanych w strukturę SITK RP zapisano czynne angażowanie się w działalność dotyczącą transportu. Takie działanie może być realizowane przez organizowanie spotkań tematycznych bądź branżowych lub angażowanie się osób lub większych zespołów w opracowanie opisów technicznych analizowanych spraw. W kolejnych latach po wznowieniu działalności Koła Zakładowego przy IK, osoby należące do SITK wspomagały takie prace swoim zaangażowaniem.

Jednym z ważnych wydarzeń, związanym z Kołem Zakładowym SITK RP przy IK, było zorganizowanie w 2011 roku sympozjum dotyczącego Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Kolejowym (ERTMS), uwzględniającego odniesienia zarówno do Europejskiego Systemu Sterowania Pociągami (ETCS), jak i Globalnego Systemu Kolejowej Radiokomunikacji Ruchomej (GSM-R), obejmującego problematykę wdrażania tych systemów w Polsce. Oprócz przedstawicieli Europejskiej Agencji Kolejowej (ERA), w sympozjum

uczestniczyli pracownicy zarządcy infrastruktury i producentów urządzeń, a także pracownicy z innych branż kolejowych z całej Polski, sympatycy kolei oraz członkowie innych Klubów czy Kół SITK RP, przynależnych nie tylko do Oddziału Warszawskiego SITK RP.

Jednocześnie należy wspomnieć o tym, że pracownicy Instytutu Kolejnictwa popularyzują działania na rzecz transportu nie tylko przez działalność w Kole Zakładowym przy Instytucie. W gronie pracowników Instytutu są osoby, które tę ideę realizują przez współpracę z innymi Klubami lub Kołami SITK zrzeszonymi w warszawskim oddziale, np. z Klubem Warszawskim lub z Klubem SITK przy Wydziale Transportu Politechniki Warszawskiej.

Z perspektywy lokalnych struktur stowarzyszenia przy Instytucie Kolejnictwa, a wcześniej COBiRTK i następnie CNTK, byli pracownicy Instytutu aktywnie włączyli się w prace Zarządu Krajowego albo Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji. Między innymi w Zarządzie Krajowym SITK RP aktywnie działał Radosław Żołnierzak i prof. Janusz Dyduch, który przez ostatnie dwie kadencje przewodniczył Stowarzyszeniu. Obecny przewodniczący Zarządu Krajowego również przewodniczy od wielu lat pracom Oddziału Radomskiego.

Były Dyrektor CNTK Radosław Żołnierzak, również aktywnie działał w Zarządzie Oddziału Warszawskiego, w którego pracach przez wiele lat również pełen inwencji był Andrzej Jacek Zajączkowski. Po reaktywacji Koła Zakładowego przy IK, znanym wyróżnieniem Koła oraz członka naszej organizacji, był wybór w dniu 19 marca 2013 roku ówczesnego Dyrektora IK Andrzeja Żurkowskiego na Prezesa Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP.

W kadencji na lata 2022–2026 wiceprzewodniczącym Komisji Rewizyjnej Oddziału Warszawskiego jest Krzysztof Ortel, natomiast Andrzej Toruń uzyskał akceptację rekomendacji Zarządu Krajowego SITK RP do zarządu Krajowej Sekcji Kolejowej SITK RP.

Od wielu lat zauważalna jest tendencja zmniejszania roli Stowarzyszeń, w tym również technicznych, przez kurczącą się liczbę osób gotowych do poświęcenia prywatnego czasu na rzecz pracy w Stowarzyszeniu. Taka sytuacja również dotyczy Koła Zakładowego SITK przy Instytucie Kolejnictwa. Od 2015 roku zauważono mniejszą chęć zaangażowania się młodych pracowników w uczestnictwo w pracach Koła, jak również zauważalny był fakt zmniejszającej się liczby osób zaangażowanych w działalność Koła Zakładowego SITK RP z powodu emerytur lub śmierci członków.

Zarząd Koła Zakładowego SITK przy IK wraz z pozostałymi członkami Koła, zamierza wykorzystać obecny okres czteroletniej kadencji na podejmowanie różnych działań, aby dzięki wspólnemu zaangażowaniu się w pracę, zauważalne były efekty rozwoju Koła SITK RP działającego przy Instytucie Kolejnictwa. Rozpoznawalność Koła stopniowo może przynosić efekty w pracach Zarządu Oddziału Warszawskiego SITK RP przez wzrastającą rolę przedstawicieli sektora kolejowego, równoważąc inne mocno identyfikowalne obszary techniczne związane głównie z branżą

drogową i samochodową reprezentowaną w Stowarzyszeniu.

W rozpoczynającej się w 2022 roku nowej kadencji Zarządu Koła Zakładowego można stwierdzić, że nastąpił niewielki progres polegający na zwiększeniu się składu osobowego Koła o kolejnych pracowników Instytutu Kolejnictwa i większego zaangażowania tzw. „młodej krwi” w prace Stowarzyszenia. W styczniu 2022 roku w Kole Zakładowym SITK przy Instytucie, liczba członków osiągnęła stan 20 osób skupiających się w obszarach: sterowanie ruchem kolejowym, telekomunikacja, certyfikacja, a także cyberbezpieczeństwo. W związku z faktem, że nie w każdej firmie związanej z koleją działają struktury SITK, w połowie 2022 roku, skład osobowy Koła Zakładowego SITK przy IK zasilili również pracownik PKP Informatyka sp. z o.o.

Odnosząc się do obszarów dotyczących transportu szynowego, Koło nie ogranicza się do wymienionych specjalizacji. Widząc potrzebę szerszej reprezentacji wszystkich obszarów tematycznych działalności Instytutu, obecni członkowie Koła chcą zachęcić kolejne osoby do zaangażowania się w społeczną pracę na rzecz Stowarzyszenia, a także zachęcić członków innych kół, zrzeszających pracowników IK, do przeniesienia przynależności z tych Klubów lub Kół, na rzecz Koła Zakładowego działającego przy Instytucie.

4. Zamierzenia Koła Zakładowego SITK przy IK na obecną kadencję

Jak już wspomniano, wraz z rozpoczęciem nowej kadencji, liczba członków Koła Zakładowego SITK przy IK powiększyła się o kilkanaście osób. Wraz z ich pojawieniem się w Kole, rozszerzono zakres branż reprezentowanych przez pracowników Instytutu. Zarząd nie traktuje jednak tego stanu jako działania, które już zamknięto. Obecny Zarząd w dalszym ciągu, jako jeden z celów stawia przed sobą, dalsze zachęcanie innych osób do wspierania swoim zaangażowaniem działalności społecznej Koła Zakładowego lub Oddziału Warszawskiego SITK RP.

Innym celem jest rozwój naukowy poszczególnych osób należących do Koła. Przez członkostwo w Kole Zakładowym, można dążyć do podniesienia rangi transportu kolejowego widzianej przez struktury władz Zarządu Oddziału i/lub Zarządu Krajowego SITK RP. Pod szyldem Koła, jego członkowie mają zamiar brać czynny udział oraz stanowić techniczne i merytoryczne wsparcie dla Instytutu Kolejnictwa w organizacji konferencji, sympozjów i szkoleń, licząc na zgodę pracodawcy do takiego zaangażowania, jak również na akceptację takich działań. Uczestnictwo członków Koła w takich wydarzeniach, oprócz upowszechniania Stowarzyszenia, stanie się również jednym ze sposobów rozwoju naukowego i uzyskania możliwości publikacji w różnych czasopismach branżowych, co dla pracowników Instytutu, będzie pomocne w przeprowadzanych cyklicznie ocenach kategoryzacji Instytutu Kolejnictwa.

5. Wspomnienie

Pisząc kilka słów o historii Stowarzyszenia i planach na przyszłość nie zapominamy o osobach, które należały do Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej. W czasie minionej kadencji odeszły osoby, które jako pracownicy Instytutu Kolejnictwa należały do SITK RP, jak na przykład Andrzej Żurkowski, prof. Henryk Bałuch, Jerzy Makąła, Andrzej Jacek Zajączkowski czy Prezes Oddziału SITK RP w Warszawie Stefan Sarna.

6. Podsumowanie

W artykule przedstawiono zarys funkcjonowania Koła Zakładowego SITK przy Instytucie Kolejnictwa. Widząc potrzebę szerszej reprezentacji wszystkich obszarów tematycznych działalności IK, Zarząd Koła pragnie zachęcić kolejne osoby do zaangażowania się w społeczną pracę na rzecz Stowarzyszenia i chętnie przyjmie do istniejącego grona osoby z nowatorskimi pomysłami na dalszy

rozwój Koła. Sprawy formalne dotyczące chęci uczestnictwa w Kole Zakładowym SITK RP można zgłaszać bezpośrednio do Zarządu: Pawła Gradowskiego, Kamila Białka i Krzysztofa Ortela, Sekretarza Koła.

Bibliografia

1. WWW: <https://www.sitkrp.org.pl/> [dostęp 30.08.2022].
2. WWW: https://pl.wikipedia.org/wiki/Zwi%C4%85zek_Polskich_In%C5%BCynier%C3%B3w_Kolejowych [dostęp 30.08.2022].
3. WWW: https://pl.wikipedia.org/wiki/Zrzeszenie_Pracownik%C3%B3w_Administracji_Technicznej_Warszta%C3%B3w_i_Parowozowni_PKP [dostęp 30.08.2022].
4. WWW: <https://kongresdrogowy.pl/> [dostęp 30.08.2022].
5. WWW: <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Liga-Drogo-wa;3932480.html> [dostęp 30.08.2022].
6. WWW: https://pl.wikipedia.org/wiki/Federacja_Stowarzysze%C5%84_Naukowo-Technicznych_NOT [dostęp 30.08.2022].